

Aan het Dagelijks bestuur van waterschap Brabantse Delta

Kadernota 2018-2027: Samen komen we steeds verder

Algemene beschouwingen fractie ongebouwd

De fractie ongebouwd maakt graag gebruik van de mogelijkheid om via de inbreng bij de algemene beschouwingen haar kijk te geven op de kadernota 2018-2027 en de ontwikkelingen die voor vooral het ongebouwd van belang zijn in relatie tot het waterschap.

Allereerst willen wij opmerken dat de kadernota een helder, duidelijk en goed leesbaar stuk is. De inhoud van de kadernota ligt in de lijn met de ontwikkelingen zoals die de afgelopen jaren zijn ingezet.

De titel “Samen komen we steeds verder” roept bij ons een aantal reacties op:

- Het waterschap is naar onze mening redelijk op koers gebleven, maar heeft er de laatste jaren wel behoorlijk wat lading bijgekregen. Ook de effecten van klimaatontwikkeling gaan sneller dan verwacht en heeft grote invloed op het beleid van het waterschap. De financiële bestendigheid is wel voor de korte termijn (bestuursakkoord) gewaarborgd, maar is het na deze bestuursperiode ook nog financieel bestendig?
- De organisatie staat naar ons idee inderdaad scherper, er worden meer projecten gerealiseerd. Toch kunnen er meer doelen binnen de begroting bereikt worden door een goede samenwerking en communicatie. Ook het betrekken van belanghebbende bij het uitwerken/het zoeken naar oplossingen voor projecten van het waterschap is een goede zaak. Alleen dienen de kaders waarbinnen dit gebeurd helder en voor iedereen duidelijk te zijn.
- De huidige ontwikkelingen binnen het waterschap hebben er voor gezorgd dat de tarieven voor watersystemen meer stijgen dan is afgesproken in het bestuursakkoord. De tarieven voor ongebouwd stijgen de komende twee jaar met maar liefst 14,1 %. Dit is boven op de tarief stijging van 11,5 % van de afgelopen twee jaar. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, waar blijvend aandacht voor moet zijn. In de totale planperiode lijkt de stijging van de tarieven aan de normen te voldoen, maar dat komt door aannames die er zijn gedaan, zoals de rente waarmee wordt gerekend.
- Het project SODO wordt door onze achterban niet ervaren als Samen komen we steeds verder. Wij maken ons dan ook zorgen of dit project ook daadwerkelijk een positieve financiële bijdrage zal opleveren. Wij hopen dan ook dat naar aanleiding van dit project wordt geleerd wat de consequenties zijn van het niet goed uitvoeren van de controlerende en handhavende rol van het waterschap en dat deze vanaf heden beter worden opgepakt.
- Duurzaamheid staat ook bij de fractie ongebouwd hoog in het vaandel. Alleen duurzaamheid heeft niet alleen betrekking op minder milieubelasting, beter waterkwaliteit maar houdt ook in dat de kerntaken van het waterschap nu en in de toekomst tegen acceptabele kosten uitgevoerd kunnen worden. Hierbij dienen wij ons te richten op de kerntaken van het waterschap en zeker niet alle ontwikkelingen die bijdrage aan een duurzamer waterschap in eigen beheer uit te voeren/te willen exploiteren.

Vanuit deze achtergrond roepen wij daarom op om vast te houden aan de uitvoering van de kerntaken van het waterschap. De kerntaak van het waterschap is het beheer en onderhoud van het watersysteem en het zuiveren van afvalwater. Het waterschap dient deze te doen op een doelmatige en sobere wijze. Op die manier kan de tariefontwikkeling beperkt gehouden worden nu en in de toekomst. Extra inspanningen op het gebied van natuurontwikkeling, waterkwaliteit enz. zijn altijd mogelijk indien de kosten hiervan worden weggelegd bij degene waar de vraag vandaan komt.

Onze zorg voor de tariefontwikkeling is gericht op de komende jaren, maar zeker ook op de langere termijn. Op basis van de huidige kadernota hebben we tot 2022 nog een buffer duurzaam financieel beleid daarna is deze afhankelijk van het resultaat en de meevallers van het jaar ervoor. Dit heeft tot gevolg dat na 2022 iedere tegenvaller/kostenstijging direct zal leiden tot een tariefstijging.

Vooraf door het hoogwaterbeschermingsprogramma maar ook door de klimaatadaptatie stijgen de lasten voor het watersysteembeheer sterk, wat zich ook vertaalt in een flinke lastenstijging in de land- en tuinbouw. De agrarische sector profiteert nauwelijks van enkele grote kostenposten in het watersysteembeheer, waaronder waterveiligheid (lage norm voor ongebouwd) en ecologische projecten. Maar heeft vaak wel te maken met de gevolgen van de klimaatveranderingen. Dit maakt dat de verhogingen van de tarieven lastig valt uit te leggen bij onze achterban. Voor de agrarische sector binnen het werkgebied van de Brabantse Delta zijn de komende jaren de volgende zaken van belang: goed beheer en onderhoud van de watergangen, gemalen, het beperken van wateroverlast door extremen regenval en een goede zoetwatervoorziening.

Wel maken wij ons zorgen over de uitbreiding van het stedelijk gebied en industrieterreinen en de effecten die dat heeft op ons watersysteem. Wij weten ook dat ze verplicht zijn om voor extra wateropvang te zorgen zodat ze bij extreme neerslag, de piek in deze gebieden zelf kunnen opvangen. Echter constateren wij steeds vaker dat eerst het industrieterrein en/of het stedelijk gebied wordt aangelegd en dat daarna pas de waterberging wordt aangelegd. Dit is echter de verkeerde volgorde. Hierdoor worden de gevolgen van extreme buien afgewenteld op landelijk gebied.

Voor de land- en tuinbouw is de kwaliteit van het water, een goed waterbeheer en een robuust watersysteem van essentieel belang en is zich daar terdege van bewust. De agrarische sector betaalt daarom voor de werken van het waterschap die ten dienste staan van land- en tuinbouw. De land- en tuinbouw heeft echter ook een functie richting het waterbeheer.

Het belang van land- en tuinbouw ligt dus niet alleen in het afnemen van diensten, maar ook in het leveren van diensten. Mede in het algemene belang van een sterk watersysteem:

- onderhouden boeren en tuinders voor eigen rekening honderdduizenden kilometers watergang, waardoor de afwaterende functie maar ook de waterbergende functie van gebieden toeneemt,
- beheren zij duizenden stuwen, waardoor tientallen miljoenen m³ grondwater wordt geconserveerd om verdroging van landbouwgronden en natuurgebieden tegen te gaan,
- ontvangen zij duizenden tonnen maaisel en baggerspecie, die niet afgevoerd en verwerkt hoeven te worden en waardoor waterschappen vele miljoenen besparen,
- ontstaat steeds meer aandacht voor een duurzaam beheer van de bodem, de infiltratie van hemelwater, het vergroten van de grondwatervoorraad en het sluiten van kringlopen,
- leggen ze akkerranden aan om afspoeling en emissie van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlakte water te verminderen.
- accepteren ondernemers voor hun landerijen een lagere norm voor wateroverlast dan voor het stedelijke gebied, waardoor zij bijdragen aan beperking van de overlast in steden en dorpen,
- zijn boeren en tuinders de ogen en oren in het veld en signaleren zij knelpunten in de dagelijkse praktijk van het waterbeheer, ook in het weekend.

Ook de samenwerking in projecten met de ZLTO, zoals het project erfafspoeling, schoonwater Brabant laat de welwillende houding zien van de agrarische sector om samen aan de kwaliteit van het water te werken. Dit moeten we vasthouden en niet verliezen door een hogere bijdrage te vragen, of strengere regels ten aanzien van waterkwaliteit op te leggen en voor het gevoel van de landbouw steeds minder te doen! Daarom de oproep om vooral ook aandacht te hebben voor de uitvoering in het veld, daar ontstaat ook het draagvlak voor het waterschap.

Vanuit deze achtergrond zouden wij graag zien dat er ambitieuzer gewerkt wordt aan kostenbeheersing door meer te kijken naar mee koppel kansen bij andere partijen, samenwerking met de andere waterschappen, overheden maar ook maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Maak meer gebruik van de eigen kennis bij projecten in plaats van dure adviesorganisaties. Deze bestuursperiode zetten wij in op een lastenontwikkeling en daarmee ook een tarief ontwikkeling 2,5 % plus inflatie met een maximum van 4,5 %.

Tot slot

Concluderend kunnen we als fractie ongebouwd stellen dat we de voorgestelde inhoudelijke lijn van de kadernota op hoofdlijnen ondersteunen. Wat betreft de financiële vertaling van deze lijn in de tarieven en dan vooral die van het ongebouwd hebben we onze grote zorgen. Focus op de echte kerntaken en creatiever te kijken naar samenwerkingsmogelijkheden kan de tariefstijging beteugelen. Op die manier kan het waterschap als functionele overheid haar functie naar behoren en samen met alle belanghebbenden blijven uitoefenen!